

जल जीवन मिशन अंतर्गत ग्रामीण पाणी
पुरवठा कार्यक्रमाच्या तांत्रिक/ प्रशासकीय/
अंमलबजावणी अधिकारांबाबत

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: जजीमि-२०१९/प्र.क्र.१३८(भाग-२)/पापु-१०

सातवा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय इमारत संकुल,
क्रॉफर्ड मार्केट जवळ, लोकमान्य टिळक मार्ग, नवीन मंत्रालय इमारत, मुंबई ४०० ००९
तारीख: १० मार्च, २०२१

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: ग्रापाधो -२०१८/ प्र.क्र.१७१/ पापु-०७, दि.११.०२.२०१९
- २) शासन निर्णय क्रमांक: पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: जजीमि ०६२०/ प्र.क्र.२०/ पापु ०७, दि.३०.०६.२०२०
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक: जजमि २०२०/प्र.क्र.१३८/ पापु १० (०७), दि.०४.०९.२०२०

प्रस्तावना -

केंद्र शासनाने राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमाची पुनर्रचना करून नवीन जल जीवन मिशनची सुरवात केली आहे. राज्यात जल जीवन मिशन राबविण्याकरीता सविस्तर मार्गदर्शक सूचना संदर्भिय क्र.३ दि.०४.०९.२०२० च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. राज्यातील ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमाच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी योजनांच्या तांत्रिक/ प्रशासकीय/ अंमलबजावणीचे अधिकार जल जीवन मिशनशी सुसंगत करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :-

ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी संदर्भिय क्र.१ येथील दि.११.०२.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये तांत्रिक/ प्रशासकीय/ अंमलबजावणीचे/ निविदा स्वीकृतीचे अधिकार विविध स्तरावरील यंत्रणांना प्रदान करण्यात आले आहेत. सदर अधिकार जल जीवन मिशनमध्ये पुनर्गठित केलेल्या जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशनशी सुसंगत करून पुढीलप्रमाणे प्रदान करण्यात येत आहेत. तसेच शासन निर्णय दि.०४.०९.२०२० अन्वये राज्यातील पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणीचे संपुर्ण अधिकार राज्य पाणी व स्वच्छता मिशनला देण्यात आले आहेत. यामध्ये सुधारणा करण्यात

येऊन तांत्रिक/प्रशासकीय/ अंमलबजावणी/ निविदा स्वीकृतीचे अधिकार पुढीलप्रमाणे प्रदान करण्यात येत आहेत.

१) तांत्रिक मान्यतेचे अधिकार-

खालील तक्त्यात नमुद केल्याप्रमाणे तांत्रिक मान्यता देण्यास संबंधित अधिकारी सक्षम राहतील.

अ.क्र.	ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेचा प्रकार	तांत्रिक मान्यतेचे अधिकार		
		कार्यकारी अभियंता	अधिक्षक अभियंता	मुख्य अभियंता
१	२	३	४	५
१	स्वतंत्र ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	रु २.०० कोटी पर्यंत सर्व	रु. २.०० कोटी ते रु. ५.०० कोटी पर्यंत	रु.५.०० कोटी वरील सर्व
२	प्रादेशिक ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	रु २.०० कोटी पर्यंत सर्व	रु. २.०० कोटी ते रु. ५.०० कोटी पर्यंत	रु.५.०० कोटी वरील सर्व

२) प्रशासकीय मान्यतेचे अधिकार-

अ.क्र.	ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेचा प्रकार	प्रशासकीय मान्यतेचे अधिकार (दरडोई खर्चाच्या निकषात बसणाऱ्या)		
		ग्रामपंचायत	जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशन	शासन स्तरावर
१	२	३	४	५
१	स्वतंत्र ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	रु.१५लक्ष पर्यंत *गावांतर्गत कामे	रु.१५.०० लक्ष ते रु ५.०० कोटी पर्यंत	रु.५.००कोटी वरील सर्व
२	प्रादेशिक ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	निरंक	रु ५.०० कोटी पर्यंत	रु.५.००कोटी वरील सर्व

(i) * रु.१५ लक्ष पर्यंत गावांतर्गत घ्यावयाची कामे यामध्ये रु.१५.०० लक्ष पर्यंतची गावासाठी स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजना त्याचप्रमाणे घरगुती नळ जोडणी (FHTC) तसेच सुधारणात्मक पुनर्जोडणीची कामे समाविष्ट असतील.

(ii) जल जीवन मिशन अंतर्गत राज्यस्तरीय योजना मंजुरी समितीची मान्यता प्राप्त वार्षिक कृती आराखऱ्यामध्ये समाविष्ट असलेल्या योजनाच जल जीवन मिशनमधून राबविण्यात येतील.

(iii) जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशनस्तरावरील जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समिती रु.५.०० कोटी मर्यादेपर्यंतच्या योजनांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करेल. प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश सह अध्यक्ष, जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशन तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्यास्तरावरुन निर्गमित करण्यात यावेत.

(iv) जल जीवन मिशनअंतर्गत पाणी पुरवठा योजनांना सक्षम प्राधिकाऱ्यांची तांत्रिक तपासणी व तांत्रिक मान्यता प्राप्त झाल्यानंतरच योजना प्रशासकीय मान्यतेसाठी पाठविण्यात याव्यात. प्रशासकीय मान्यतेसाठी प्रस्ताव सादर करताना त्यासोबत योजनांचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR), अंदाजपत्रक व तांत्रिक मान्यतेच्या आदेशाची प्रत सादर करावी.

(v) रु.५.०० कोटी पेक्षा अधिक किंमतीच्या योजनांचे प्रस्ताव क्षेत्रिय कार्यालयांकडून राज्य पाणी व स्वच्छता मिशनकडे पाठविण्यात येतील.

(vi) रु.५.०० कोटी ते रु.३०.०० कोटी पर्यंतच्या योजनांची छाननी करण्यासाठी मिशन संचालक, जल जीवन मिशन यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे राज्य पाणी व स्वच्छता मिशनची तांत्रिक छाननीसाठी उप समिती राहील.

- १) अध्यक्ष - मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन.
- २) सदस्य - मुख्य अभियंता तथा विशेष कार्य अधिकारी, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग.
- ३) सदस्य - मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (संबंधित प्रादेशिक विभाग).
- ४) सदस्य - प्रकल्प व्यवस्थापक (वित्त), जल जीवन मिशन, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन.
- ५) सदस्य - कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग (संबंधित जिल्हा परिषद).
- ६) सदस्य - उपसंचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा (संबंधित प्रादेशिक विभाग).
- ७) सदस्य सचिव - कार्यकारी अभियंता, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन.

रु.५.०० कोटी वरील योजनांना राज्य पाणी व स्वच्छता मिशनस्तरावरील समितीने शिफारस केल्यानंतर शासनामार्फत प्रशासकीय मान्यता देण्यात येईल.

(vii) रु.३०.०० कोटी पेक्षा अधिक किंमतीच्या योजनांची छाननी करण्यासाठी अपर मुख्य सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्य पाणी व स्वच्छता मिशनची खालीलप्रमाणे तांत्रिक छाननीसाठी उप समिती असेल.

- १) अध्यक्ष - अपर मुख्य सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग.
- २) सदस्य - सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
- ३) सदस्य - सह सचिव (जल जीवन मिशन), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग.
- ४) सदस्य - संचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा.
- ५) सदस्य - प्रकल्प व्यवस्थापक (वित्त), जल जीवन मिशन, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन.
- ६) सदस्य - मुख्य अभियंता तथा विशेष कार्य अधिकारी, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग.
- ७) सदस्य - मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (संबंधित प्रादेशिक विभाग).
- ८) सदस्य सचिव - मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन.

रु.३०.०० कोटी वरील योजनांना राज्य पाणी व स्वच्छता मिशनस्तरावरील उपरोक्त समितीने शिफारस केल्यानंतर शासनामार्फत प्रशासकीय मान्यता देण्यात येईल.

(viii) दरडोई खर्चाच्या निकषात न बसणारे प्रस्ताव शासनाकडे मान्यतेसाठी आल्यानंतर या प्रस्तावांवर मा.मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांच्या स्तरावरील समितीमार्फत कार्यवाही करण्यात येईल.

३) क्षेत्रिय स्तरावरील अंमलबजावणी

अ.क्र.	ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेचा प्रकार	अंमलबजावणी अधिकार		
		ग्रामपंचायत	जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशन	महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
१	२	३	४	५
१	स्वतंत्र ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	रु.१५ लक्ष पर्यंत	रु.१५.०० लक्ष ते रु.५.०० कोटी पर्यंत	रु.५.०० कोटी वरील सर्व
२	प्रादेशिक ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	निरंक	रु.५.०० कोटी पर्यंत	रु.५.०० कोटी वरील सर्व

४) निविदा स्वीकृतीचे अधिकार- खालील तक्त्यात नमुद केल्याप्रमाणे ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या निविदा स्वीकृतीचे अधिकार खालीलप्रमाणे संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्यांना प्रदान करण्यात येत आहेत.

अ.क्र.	ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेचा प्रकार	निविदा स्वीकृतीचे अधिकार (अंदाजपत्रकीय दराने प्राप्त होणाऱ्या निविदांसाठी)		
		ग्रामपंचायत	मुख्य कार्यकारी अधिकारी	महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
१	२	३	४	५
१	स्वतंत्र ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	रु.१५ लक्ष पर्यंत	रु.१५.०० लक्ष ते रु.५.०० कोटी पर्यंत	रु.५.०० कोटी वरील सर्व
२	प्रादेशिक ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	निरंक	रु.५.०० कोटी पर्यंत	रु.५.०० कोटी वरील सर्व

- अंदाजपत्रकीय दरापेक्षा अधिक रकमेच्या निविदा प्राप्त झाल्यास अशा निविदा स्वीकृतीसाठी शासनाची पूर्व मान्यता घेणे आवश्यक राहील.
- महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनांच्या निविदा स्वीकृतीसाठी प्रचलित कार्यपद्धती कायम राहील
- जल जीवन मिशन अंतर्गत मंजुर झालेल्या पाणी पुरवठा योजनांसाठी सदर शासन निर्णय लागू राहील. तथापि, ज्या योजनांची निविदा स्वीकृती या शासन निर्णयापूर्वीच झालेली असेल अशा योजनांसाठी या शासन निर्णयातील तरतूदी लागू राहणार नाहीत.

०२. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौ.संदर्भ.क्र.५९/व्यय-३, दि.१०.०२.२०२१ अन्वये प्राप्त अभिप्राय विचारात घेऊन निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२१०३०९१६४९०९९२८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रवीण पुरी)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा.उप मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा.राज्यमंत्री, पाणी पुरवठा स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा.मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा, विधीमंडळ सचिवालय, मुंबई
७. मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधीमंडळ सचिवालय, मुंबई
८. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई
९. मा.अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. मा.अपर मुख्य सचिव पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय्य सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
११. विभागीय आयुक्त (सर्व).
१२. जिल्हाधिकारी (सर्व).
१३. मिशन संचालक, जल जीवन मिशन (राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन), बेलापूर, नवी मुंबई.
१४. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई
१५. संचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, पुणे
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१७. उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (सर्व), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१८. मुख्य अभियंता/ अधिक्षक अभियंता/ कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व)
१९. प्रकल्प संचालक, जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशन, जिल्हा परिषद (सर्व)

२०. कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
२१. निवडनस्ती, कार्यासन- पापु १०/पापु-०७